

Handläggare
Anders Hedlund
08-508 262 90

Till
Trafik- och renhållningsnämnden
2013-12-12

Strategi för julbelysning i Stockholm City 2014-2016

Bakgrund

För perioden 2011-2013 finns ett avtal mellan Stockholms stad, Trafikkontoret, och City i Samverkan, CiS, att i form av ett samverkansprojekt driva och utveckla julbelysningen i Stockholm City. Julbelysningen samfinansieras mellan staden och fastighetsägarna, genom CiS, och avgränsas därmed också av CiS definierade område i city. Projektet #Stockholmsjul ägs och drivs av CiS som också har det juridiska ansvaret.

Bakgrunden till avtalet var att juldekorationer i city tidigare år hade präglats av att det var få dekorationer utan inbördes sammanhang samt återkommande svårigheter att finansiera dekorationerna. Detta ledde ofta till akutsatser för att rädda installationerna. Stockholms sågs då också som en mindre attraktiv juldestination.

Målsättning med projektet är att Stockholm ska vara Skandinavien bästa juldestination och benämnas och marknadsförs som #Stockholmsjul (tidigare Best Christmas in Scandinavia). Projektet är en del av Stockholms stads "Vision för City".

Konceptet för #Stockholmsjul utgår från den svenska traditionen med symboler, färgskala och upplevd miljö. Dekorationernas uttryck kan förstärkas och/eller anpassas lokalt för att spegla stadens varierade karaktär. Juldekorationerna betraktas som ett eventliknande inslag i stadsbilden vid juletid. Då trädbelysning har en så viktig roll i projektet har kvalitetskraven vid montage av belysning/juldekorationer i träd tydliggjorts.

Projektet har varit framgångsrikt vilket bekräftas av intervjuundersökning som gjordes i samband med julen 2012. Av 600 besökare i city anser 90% att julbelysningen upplevs som attraktiv eller mycket attraktiv. För 40% har julbelysningen betydelse vid val av handelsplats och nästan

Trafikkontoret
Anläggning

Fleminggatan 4
Box 8311
104 20 Stockholm
Telefon 08-508 262 90
Växel 08-508 272 00
anders.hedlund@stockholm.se
trafikkontoret@stockholm.se
Org nr 212000-0142
stockholm.se

60% kan tänka sig att rekommendera ett besök i Stockholm City för att titta på julbelysningen.

Projektet har också fått uppmärksamhet av press, speciellt från de nordiska grannländerna, men har även bl.a. omnämnts i radioprogram från BBC, där mångfalden av det vita ljuset och frånvaro av mycket färgat ljus, som är vanligt internationellt, sågs som en framgångsfaktor.

Projektet har från start omfattat 30 stycken gator/platser/torg, för att under julen 2013 bli 34 stycken. Detta tack vare sponsorinsatser samt fastighetsägare som har valt att göra kompletterande investeringar för att ansluta sig till #Stockholmsjul så att juldekorationer finns ”på min gata”.

Projektets idé för den kommande perioden är att förtydliga konceptet och få en mer sammanhållen upplevelse av juldekorationerna. Målet är att juldekorationerna ska ge positiva associationer och en tryggare, trevligare citykärna för verksamma, boende och besökare. Stockholm varumärke ska stärkas, både nationellt och internationellt och sammantaget ska detta bidra till en ökad handel, hotellbeläggning och ökat antal besökare till Stockholm under den normalt svagast perioden för besöksnäringen.

Sponsorer som har bidragit med medel, materiel eller reklamutrymme har under perioden varit; MK Illumination, Köpguiden, Clear Channel och Fortum, där CiS är sponsorerens samarbets-partner. För julen 2013 har samarbete inletts med Lugna Favoriter som presenterar julen i Stockholm. För sponsorer gäller att reklambudskap inte ska förekomma i samband med juldekorationerna. De får däremot använda #Stockholmsjul i de budskap de själva tar fram.

Då julen står för vänlighet, omtanke, medmänsklighet, har ”Stockholm värmer” utvecklats till att bli en plattform där projektet erbjuder välgörenhetsorganisationer att bedriva sin egen verksamhet. De aktiva organisationerna är Stadsmissionen, som representerar det lokala engagemanget, och SOS barnbyar, som internationell aktör.

Det har varit en utmaning för projektet att under perioden ”skapa förutsättningar för upplevelser genom fler evenemang”. Intervjuundersökningen visade att ”musik och underhållning” kan, näst efter mer julbelysning, ge en ännu bättre julstämning i Stockholm City i framtiden. Ambitionen med fler evenemang kvarstår därför fortsättningsvis. Ett möjligt samarbete med kulturförvaltningen kan skapa

förutsättningar för evenemang med kulturell inriktning. Särskilda insatser måste i så fall göras, vilket trafikkontoret inte har budget till i dagsläget.

Förhållnings- och arbetssätt

Stockholms stad genom Trafikkontoret sätter ramarna, uppmuntrar, stödjer och har det övergripande perspektivet. Fastighetsägarna i city bidrar till finansiering och kan därigenom bli delaktiga i utformningen. City i samverkan är projektägare och samordnar citys aktörer.

CiS projektgrupp håller i bl.a. avtalsfrågor och kontakter med fastighetsägare, tillståndsfrågor, marknadsföring, sponsorer, underhåll/felanmälan av julbelysning i city och ser till att projektet drivs framåt.

En styrgrupp på trafikkontoret bestående av avdelningsansvariga (eller av denne utsedd person) informeras om upplägg och aktiviteter inför varje år. Styrgruppen (och av denna utsedda) ingår tillsammans med projektledning (tk och CiS) samt fastighetsägarrepresentanter i beslutsgrupp för kommande projektperiod. Trafikkontorets projektgrupp består av projektledare från gator och ljus samt kommunikatör. Ett nära samarbete pågår med Stockholm Business Region / Stockholm visitors board som producerar egen och sprider projektets information kring #Stockholmsjul. Sedan 2012 är kulturförvaltningens evenemangsavdelning delaktig i invigningen, för råd och utformning av scen och teknik för att passa till invigningsplatsen, vilken varierat under åren.

Projektperiod

1 april 2014 till 31 mars 2017.

#Stockholmsjul

Konceptet #Stockholmsjul ägs av CiS och bygger på 1) julbelysning 2) att skapa förutsättningar för upplevelser genom fler evenemang 3) att vara en möjliggörare och plattform för välgörenhet under julen. Detta ska ge ökad trivsel och upplevd trygghet vilket förstärker upplevelsen och attraktionen till citykärnan. Fler besökare till Stockholm City under julen bidrar positivt till omsättningen i handeln, hotell- och restaurangnäringen samt kulturen.

Mission

- Skapa en så attraktiv julstämning att boende, verksamma och besökare rekommenderar andra ett besök för att uppleva Stockholm City under julen.

Vision

- Stockholm ska vara Skandinaviens bästa juldestination

Mål

- Stärka varumärket ”Stockholm” nationellt och internationellt
- Öka antalet besök till Stockholm
- Öka omsättningen för cityhandeln
- Öka beläggningen på hotellen
- Skapa positiva associationer med ljus som ger en tryggare och trevligare citykärna

Själen för #Stockholmsjul visar vad konceptet står för och ska vara:

Rationellt

Skandinavisk design – Trygghet - Miljövänligt

Image

Tradition – Glädje – Värme

Emotionellt

Inspiration – Festligt - Kärleksfullt

Övergripande utformning

Koncept och materiel

- Design av koncept med julbelysning som bygger på den traditionella skandinaviska julen och själen för #Stockholmsjul.
- I den visuella upplevelsen av konceptet ska det i designen finnas en tydlig röd tråd. Dekorationer för de olika gatorna/platserna ska vara väl sammanhållna utifrån karaktärsbeskrivningarna som redovisas i detta underlag.
- När besökare, verksamma och boende går ljuspromenad ska den ge en variationsrik men sammanhållen upplevelse av de olika dekorationerna och stadsuttrycken.
- Skapa storytelling alternativt storydoing och beskriva tanken och budskapen bakom installationerna. Detta ska kunna kommuniceras till och upplevas av våra besökare för att bättre förstå den svenska julen.
- Ljussättning av entréer, gator, platser och torg enligt förteckning.
- Förändring och förnyelse av dekorationer på strategiska platser årligen, förändringarna kopplas i första hand till årliga invigningar av #Stockholmsjul.
- Från tidigare projekt (#Stockholmsjul 2011-2013) används dekorationer i den omfattningen som känns nödvändig för att möjliggöra en variation av dekoration över tiden.
- Belysning som monteras under 2014 ska innehålla temasatta moment av förändringar för 2015 och 2016.
- Internationella samarbetsformer och utbyte med andra stora städer med julbelysning för utveckling av konceptet #Stockholmsjul eftersträvas.
- Juldekorationer, antal/platser, kan utökas om sponsorpengar tillförs projektet.
- Upptändning av belysningen sker årligen i anslutning till skyltsöndagen och nedtagning av julmotiv sker efter trettondagsafton, all övrig belysningen monteras ner den 31 januari.

Visuell upplevelse och färgskala

Den traditionella skandinaviska julen ger känslan av värme, tradition och glädje. Besökaren blir inspirerad och får kärleksfulla och festliga intryck som är noga planerade och sammanhållna. Allt ljus skapar även en ökad trygghetskänsla och bidrar till att man vill spendera mer tid i staden.

- Vitt ljus i tonerna; neutralvitt och glödljuslikt
- Dekorationer skall i huvudsak innehålla färgskalorna; rött, vitt, brunt, guld, silver, grönt samt transparent/is/glas.
- Vid behov kan färgat ljus ingå i dekorationen för att tydliggöra dekorationer nattetid och skapa bättre kvällseffekt.
- Dageffekten är lika viktig som natteffekten.

Julbelysning i träd

- Träd som dekoreras ska besiktigas av stadens arborist före och efter hela avtalsperioden.
- Eventuella skador blir föremål för ersättningsanspråk gentemot leverantör enligt Stockholms stads vitesmodell.

Klimat och miljö

- Produkterna skall uppfylla de rådande europeiska standarderna och certifieringar, gällande kvalitet, teknik och miljö, vilket skall redovisas.
- Med miljö menar vi att produkterna ska vara energieffektiva, tex LED, och leverantören ska ta hänsyn till miljön i sitt dagliga arbete.
- Redovisa produkternas miljöpåverkan, hur de har producerats och kan återvinnas.
- Leverantören skall redovisa installerad effekt för respektive gata/plats samt en summering för all belysning. Total energiförbrukning och uppskattad kostnad för att driva all belysning skall även redovisas.

FÖRTECKNING OCH PRIORITERING AV GATOR, TORG OCH PLATSER FÖR PROJEKTET

Prioriteringsordning för områdena

1. Högklassigt utförande med hög wow-faktor
2. Uttrycksfull utformning och/eller masseffekt
3. Enklare utformning och/eller färre dekorationer

Välkomnande platser

Tegelbacken – 3.

Skapa en känsla av välkomnande.

Vasaplan – 1.

Ett av de första intrycken av Sverige för besökare. Skapa nyfikenhet och vilja se mer av staden och julbelysningen. Hitta ut och guidas till city.

Norra Bantorget – 3.

Nordvästlig entré till cityområdet. Stockholms arbetartorg, historiskt.

Klarabergsviadukten – 3.

Buss och tåg, mycket turister och mötet med Stockholm. Ska leda besökare ner mot city.

Sveavägen – 2. (Olof Palmes gata till Sergelstorg)

Känslan av en mäktig allé och tydlig riktning mot city.

Nordstjernan torget – 1. (Vid Stureplan)

En del av nöjesnavet, entré mot shopping och pulserande nöjesliv.

Nybroplan – 2.

Konst och kultur. Dramaten, skärgården och bryggan mellan nöjesutbudet och rekreatiomsområdet Djurgården med vattnet i centrum. Skapa känslan av en fest kväll på stan och förmedla en klassisk historisk känsla.

Strömkajen – 2.

En av Stockholms många vackra stråk utmed vattnet, ska hänga ihop intilliggande broar.

Gustav Adolfs Torg – 2.

Promenadentré mot city, opera, kultur och rojalist. Utblick över stadens vattenrum. Detta är stadens finrum.

Gator**Västra Kungsgatan – 2. (Kungsbron – Sveavägen)**

Mötet med city från Kungsholmen. Restauranger, udda shopping och husmors- och pysselbutiker. Fånga upp arkitekturen och de vackra byggnaderna.

Östra Kungsgatan – 1. (Sveavägen – Stureplan)

Stockholms paradgata nummer 1. Ska vara mäktig, imponerande och ge intryck av att vara den stora gatan i huvudstaden.

Klarabergsgatan – 2.

Skapa känslan av storslaget, maffigt och imponera på besökarna. Peka ut vägen, locka besökarna in mot city.

Gamla Brogatan – 3.

Småstadskaraktär i storstan. Små unika butiker blandat med caféer och restauranger.

Mäster Samuelsgatan – 3. (Vasagatan – Norrlandsgatan)

Förstärka karaktären på gatan, vara intresseväckare och peka ut riktningen för besökarna.

Dekorationerna sammanlänkar Biblioteksstaden med Sergelområdet där Moodgallerian överbryggar områdenas olika karaktär.

Biblioteksstan inkl tvärgator – 1. (Biblioteksgatan samt del av Smålandsgatan, Jakobsbergsgatan och Lästmakargatan)

Stark tradition och karaktärsfull äldre arkitektur. Området andas exklusivitet.

Regeringsgatan – 1.

En del av centrum för shopping i Stockholm med stora varuhus. Modernt område med stark utveckling.

Norrlandsgatan – 2. (Hamngatan – Kungsgatan)

Nytt trendigt område med sport, märkeskläder och design.

Birger Jarlsgatan – 2. (Nybroplan – fram till David Bagaresgata)

Stort flöde av gående och trafik, en gata med stark karaktär och många visuella budskap. Skapa inslag som ger intryck av stil och klass.

Hamngatan – 1.

En av stadens mest centralaste platser, med hög puls och shopping. Skapa känslan av traditionell jul.

Drottninggatan – 1.

Det stora promenad-och shopping stråket i city. Skapa ett välkomnande lugna för besökarna och sänk tempot.

Sergelgatan – 1.

Central shoppinggata som ska tillföras värme, glädje och kärlek.

Vasagatan – 2.

För många resenärer första mötet med Stockholm.

Grev Turegatan – 1.

Behålla den befintliga belysningen på gatan, inköpt 2012.

Humlegårdsgatan – 1.

Stark utveckling av gatan med uppdatering av restauranger och butiker. Julbelysningen bör gestaltas liknande Grev Turegatans.

Jakobsbergsgatan – 1. (Regeringsgatan-Norrlandsgatan)

Gågata i anslutning till Moodgallerian där en mer okonventionell juldekoration kan locka till besök.

Torg och Parker**Hötorget – 2.**

Levande marknadsplats som kopplar ihop Sergelgatan med Kungsgatan.

Sergels Torg – 1. (Fontänen)

Skapa förundran och imponera på besökarna. Platsen behöver ett lugn, så att besökarna trivs. Spännande design, stilrent, modernt och skandinaviskt.

Norrmalms Torg – 2.

Stockholms öppna torg som ger känslan av att man sträcker på sig. Porten till Bibliotekstan.

Brunkebergs Torg – 3.

Locka till besök, skapa intresse och trivsel och en plats för samvaro. Känslan av trädgårdsservering.

Strömparterren – 1.

Omges av historisk arkitektur, opera, slott och riksdag. Skapa känslan av en inbjudande samlingsplats för traditionell jul. Platsen behandlas med värdighet och hänsyn tas till närheten till Kungliga slottet.

Broar**Riksbron, Norrbro och Strömbron – 2.**

Broarna är knutpunkter mellan Gamla stan och Norrmalm med tradition och historia. Skapa en sober inramning och förstärka det Kungliga slottets prakt.